

Hembygdsbladet

Årgång 25, nummer 4
November 2023

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

ENHÖRNA
HEMBYGDSFÖRENING

God Jul & Gott Nytt År

I Enhörna samarrangerar vi julens ankomst den 10 december med start kl 12

För femte gången samarrangerar Hembygdsföreningen, Bygdegårdsföreningen, Enhörna församling och Ekensbergs viltslakteri JULMARKNAD med mycket runtomkring. Då våra lokaler ligger så nära varandra, runt Överenhörna kyrka, har vi aktiviteter i alla fyra verksamheterna. Buss 787 stannar vid Överenhörna kyrka.

PROGRAM: 12.00 – 17.00

- 12 – 16 I HEMBYGDSMUSEET är det GAMMALDAGS JUL med jultema: försäljning, adventskaffe med pepparkaka och saffransbröd. Båda husen är juldekorerade med bland annat julgran och vackert julbord att beskåda.
- 12 - 16 I BYGDEGÅRDEN är det JULMARKNAD med allehanda marknadsstånd som säljer allt från julsaker till hemvävda mattor dvs mängder av trevliga saker att ha på julbordet, ge bort i julklapp eller bara köpa för att njuta av. Där finns också grillad viltkorv att inmundiga.
- 12 – 16 Vid EKENSBERGS VILTSLAKTERI är det FÖRSÄLJNING av VILTKÖTT och där säljer även Hembygds museet JULGRANAR (kan fås med hemkörning).
- 12 – 16 ÖVERENHÖRNA KYRKA är ÖPPEN.
- 16 – 17 I ÖVERENHÖRNA KYRKA är det LUCIAGUDSTJÄNST med LUCIATÅG av HIMLAKUL inne i kyrkan.

Arrangörer: Hembygdsföreningen, Bygdegårdsföreningen, Enhörna församling och Ekensbergs viltslakteri

HEMBYGDSÅRET 2023

Nu börjar det kännas som innan pandemin vad gäller våra verksamheter och antal besökare!! Våra olika evenemang har fått många att komma till museet och dessutom har vi haft fantastiskt många besökare utöver våra ordinarie öppettider t ex har vi haft olika grupper, skolklasser och föreningar på besök!

BESÖKSANTAL OCH MEDLEMSKAP

Om antalet besökande till Gammaldags Jul ligger på ungefär samma antal som på marknaden så kommer vi att slå rekord. Under sommarens aktiviteter har vi haft ca 2 700 besökare (jämfört med förra årets 1 800 besökare) och vi hade mellan 850 – 900 besökare på marknaden. Som mest har vi haft 3 500 besökare till vårt museum på en återvändsgata ute på landet!

Vi har även i år haft många nya besökare som har hittat till museet, både från Södertälje, från närliggande kommuner, från andra håll i landet och från omvärlden. Våra vanliga söndagar ökar i besöksantal och i år har vi oftast haft runt 50 – 70 besökare (förra året 40 – 50). Vi har också haft betydligt fler grupper som bokar ett besök på andra dagar än söndagar. I år ligger den siffran på ca 20 bokningar.

Antal medlemmar är dessvärre det omvända! Vi har ju fortfarande många medlemmar, men vi har förlorat ca en fjärdedel från förra året! Vad det beror på vet vi ännu inte. Kanske beror det på de bistra tiderna som vi har ekonomiskt just nu. Eller så beror det på att man har glömt inbetalningen till oss eller tror att man har betalat in fast man har missat det (det får vi många frågor om). Vi arbetar för högtryck med att hitta ett bättre system för medlemskap som också kan skicka påminnelser. Vi hoppas att tappet är av tillfällig natur: Vi behöver er alla!

BIDRAGSANSÖKNINGAR

Våra byggnader är nu restaurerade så gott som överallt utvändigt. Men vi har fortfarande behov av ett nytt värmesystem till båda husen och bättre tillgänglighet till Småskolans övervakning. Vi behöver dessutom både RWC och ett bättre kök i ett separat servicehus då det inte går att få plats med det i museibygnaderna. Silvana Lindgren-Majander och undertecknad arbetar oförtrutet

vidare med olika ansökningar. Förutom den ansökan som vi kommer att skicka in om värmen i byggnaderna så har vi tillsammans med Församlingen sökt bidrag för att restaurera Tiondeboden vid Ytterenhörna kyrka.

Förra årets bidrag för att gjuta repliker av ordens- emblemen på Lurberget är färdigt och replikerna invigdes i juni med många besökare och ett av ordenssällskapen på plats.

KUNGSGÅRDEN HUSABYs vandringsstigar och sittplatser är i stort sett klart och vi har haft många som har njutit av området i sommar. Inte minst barnen som har gått skattjakt där.

BARNENS AKTIVITETER

Vi känner att vi numera har en hel del för både yngre och lite äldre barn. Förutom att det kan vara spännande att titta på vad som finns i museet och sitta i skolsalen så har Silvana Lindgren och Britt-Marie Gylefors iordningställt både skattjakten på Husabyområdet och Räkna enhörningar inne i husen. Dessutom har vi en lekplats inomhus i skolsalen och lekstuga, traktor och "häst-sittgungor" ute. Så glöm inte att ta med er era barn och/eller barnbarn.

Vi SAMARBETAR mer och mer mellan föreningar och andra i området, vilket gör allt så mycket bättre för oss alla. I år har vi förutom samarrangemanget kring höstmarknaden och Gammaldags Jul också anordnat en Enhörnadag tillsammans med många av Enhörnas föreningar, Frikyrkan och församlingen samt våra kommundelspolitiker.

ÅRETS UTSTÄLLNINGAR

har renderat en hel del trevliga saker. Speciellt utställningen om Hemvärn, Lottakår och Röda Korset. Vi hade en temadag kring det och lyckades få fyra

hemvärnsmän med hemvärnsbil på plats samt en fd hemvärnskock som lagade ärtsoppa till sugna besökare. Nu när säsongen är över kommer vi att titta över vilka nyheter vi ska ha till nästa år och sedan iordningställa dessa. Vi har ju alltid något nytt att visa varje år!

FOTOSALEN OCH HEMBYGDSFORSKARRUMMET

är mycket uppskattade och till fotosalen kommer många släktforskare för att leta sin historia. Vi har mer än 1 200 foton uppsatta som Anne-Marie Andersson och Birgitta Johansson har tagit fram. Men vi har flera som väntar på att få plats så vi måste organisera och hitta en bra form för det. Hembygdsforskarrummet har vi fortfarande mycket arbete med att sortera upp i och det kommer att ta lång tid framöver innan vi är färdiga med det, men det blir bättre och bättre och är redan idag en oas för de som vill veta mera om sitt hus eller om Enhörna i stort.

BROSCHYREN SEVÄRDHETER I ENHÖRNA som tipsar om utflyktsmål och vandringsleder i trakten finns att hämta för de som önskar.

ÅRSMÖTET genomfördes planenligt i bygdegården sista söndagen i april.

NATIONALDAGSFIRANDET likaså och kören tågade då tillsammans med fanborgen in till tonerna av en gånglåt. Vår församlingsherde Hampus Frid var årets uppskattade talare.

BUSSRUNDTUREN gick av stapeln den 14 maj. Anne-Marie Andersson och Britt-Marie Gylefors guidade under resan.

KAFFEREPET lockade i år rekordmånga! Ca 260 personer kom och även om det som vanligt fanns sju sorters kakor, bullar, tårtor mm så tog en hel del slut i förtid. Det organiserades av Kicki Lindqvist som höll rätt på alla som hjälpte oss att baka, att servera, att lägga upp mera bröd och allt annat som hör till..

HÖSTMARKNADEN lockade även den rekordmånga

besökare, ca 850 – 900 personer och många säljare fanns på plats. Britt-Marie Gylefors lotsade både oss, alla försäljare och besökarna så bra under dagen.

MOPEDRALLYT genomfördes även det som vanliga år med ungefär lika många ekipage som vanligt. Det är ett samarrangemang mellan Pelle & Susanne Höglund, Berndt Eriksson och hembygdsföreningen.

Vi har många som hjälper oss i styrelsen med allehanda göromål, allt från att dela ut medlemsblad till er alla, baka till vårt kafferep eller till söndagarna, snickra och laga saker, måla, rusta, vara sommarvärd i museet, byta utställningar och en hel massa annat. Utan deras hjälp skulle vi inte klara oss och som tack anordnade vi en kväll, före Nationaldagen, med god plock-mat och föreläsning av utställningarna. Hör gärna av er om ni vill hjälpa till framöver ... eller om vi har missat er!

Vår kassör Birgitta Wahlstedt-Wulkan konstaterade att intäkterna från medlemsavgifter, kommunala anslag, aktiviteter och försäljning även i år gav ett välbehövligt tillskott till föreningens kassa.

Hembygdsbladet med lay-out av Juha Nyberg har kommit ut med fyra nummer, numera med 16 sidor varje gång och delat med Bygdegårdsföreningens som har fyra sidor längst bak. Bengt Johansson står för samordningen av alla våra utdelare och ser till att ni får hembygdsbladen hem till er.

Avslutningsvis vill jag tacka alla våra medlemmar, museibesökande och alla som hjälpt oss under året. Det är er uppskattning som gör det roligt för oss alla att arbeta med museet! Jag önskar er en skön julhelg och trevlig läsning av Hembygdsbladet. Njut även av vår julgran som lyser så vackert vid LillAhls-korset och missa inte Gammaldags Jul med julmarknad, viltkött och Lucia samt sånger i kyrkan!

*God Jul och Gott Nytt År önskar er ordförande
/Mona Elveskog*

BESÖK FRÅN S:TA BIRGITTA FOLKHÖGSKOLA I SÖDERTÄLJE

Den 11 september fick vi besök av 16 elever och lärare från s:ta Birgitta folkhögskola i Södertälje. Det är en mindre skola som finns i Katolska kyrkans lokaler. Till skolan kommer människor från många länder, kulturer och religioner och för dem är det viktigt att få en fördjupad förståelse och respekt för våra olikheter.

De har 1-3-åriga kurser för Allmän gymnasienivå och

en Studie- och yrkesförberedande kurs i svenska på 1 år samt en 2-årig Undersköterskeutbildning.

Under den guidade turen i museet imponerades de av utställningarna och när de kom till lantköket sa en av eleverna att det var precis som att komma till mormors kök!

Det var en trevlig och givande dag som också innehöll ett besök i Överenhörna kyrka.

/Kicki

VINNARE I ENHÖRNINGSJAKTEN

Enhörna hembygdsmuseum har sedan en tid blivit bostad till ett antal gulliga Enhörningar. De verkar vara ganska aktiva, troligen nattetid, och flyttar runt i vårt museum. Vi som jobbar har inte alltid så lätt att hålla ordning på dem.

Därför säger vi stort tack till alla er som har deltagit i Enhörningsjakten och hjälpt oss att ta reda på hur många de är. Under sommaren var det 38 till 40 stycken som hade gömt sig i museet.

Släkten Allmo verkar vara riktigt duktiga enhörningsjägare. Felicia och Charles Allmo blev lyckliga vinnare till "Unicorn tears" och lyckades hitta alla gömda djuren. Stort grattis! /Silvana

Vinnarna av Unicorn tears, Felicia och Charles Allmo

VÄRMANDE GRÖNKÅLSSOPPA

Vad värmer mer än en soppa när det är kallt ute. Grönkål är i säsong och det behövs ca 4 blad till en soppa för 2 personer.

1. Ta bort det hårda på bladet och hacka i mindre bitar.
2. Förväll i vatten några minuter. Lägg hacket med lite späd i en mixer eller annan maskin och mixa till småbitar.
3. Häll i mjölk och tillsätt grönsaksbuljong och lite vetemjöl eller majsensmjöl och häll tillbaka i kastrullen.
4. Värm och låt sjuda i några minuter till lagom konsistens. Buljongen innehåller salt men smaka av.
5. Muskot är gott att krydda med och lägg till kokt ägg.

/Kicki

MOPEDRALLY 17 SEPTEMBER

2023 års mopedrally lockade 91 startande ekipage och totalt ca 250 personer, förare och åskådare inräknade! Före start serverades det smörgås och kaffe eftersom många hade åkt långt.

Det var som alltid mäktigt att se alla fina mopeder som beundrades både av förarna och åskådarna. När klockan närmade sig 11:00 radade förarna upp sig på led, startade och blåroken la sig över området. Efter en trevlig tur på nya småvägar i Enhörna kom de åter efter ca 3 timmar. Då väntade grillad korb med hemlagat potatismos och kön ringlade sig lång. Vi hade tur med vädret, solen sken och himlen var blå. En dag anordnad av Susanne & Pelle Höglund, Bernt Eriksson med döttrarna Ida och Sara, Kjell "Tulliz" Tulldahl som varit till stor hjälp med banläggning och kartor samt hembygdsföreningen och en dag som bidrog till alla glada leenden vid hemfärden.

/Mona

LÄNSSTYRELSEN KOM PÅ BESÖK

Den 23 augusti gästades hembygdsgården och bygdegårdsföreningen av Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling och enheten för lantbruk. Vi har under årens lopp haft mycket kontakt med speciellt Sofia Ståhle på enheten för landsbygdsutveckling då det är den enheten som har bistått oss med alla stora bidrag från (i slutändan) EU till restaureringen av hembygdsmuseets två hus utvändigt och bygdegården både in- och utvändigt.

Det kom 25 personer från de två avdelningarna och de gästade först museet och vi fick mycket beröm både för den fina restaureringen (de har personer som kommer och granskar efter färdigställandet, men det är ju bara en

eller två personer så de flesta har inte varit här tidigare) men också för Enhörna i stort och för museet invändigt.

Vi tog också en tur upp på Lurberget och tittade på de vackra vyerna därifrån och visade på replikerna av ordensemblen, bekostade av en annan enhet på Länsstyrelsen.

Därefter tog vi oss till Bygdegården där de både beundrade husets restaurering och också intog lunch.

Roligt för oss att få visa upp våra vackra hus och dessutom roligt för dem att få se var deras bidrag hamnar och så mycket glädje de kan ge!

/Mona

ENHÖRNADAGEN

Den 23 september var det så dags för Enhörnas första enhörnadag, arrangerad vid Friluftsgården av de flesta av Enhörnas föreningar, församlingen, frikyrkorna och kommundelsnämnden.

Det blev en mycket bra dag med många besökare och en glad stämning. Verksamheterna hade sina egna stånd där man visade upp sig. Dessutom fanns uppträdanden av Enhörna gospelkör, Gycklarna Brightside och Jag älskar min EPA från Täljerevyn. För barnen fanns en stor hoppborg, ponnyridning, fiskdamm mm. Dessutom fanns både kaffeservering och grillad korv att köpa för en mycket billig peng.

Hembygdsföreningen hade förutom sitt stånd även tillverkning av trädockor, en mycket populär aktivitet. En dag som troligtvis har kommit för att stanna!

/Mona

TEMADAG OM HEMVÄRNET, LOTTAKÅREN OCH RÖDA KORSET

Den sista sommaröppna söndagen på museet hade vi en temadag kring utställningen om Hemvärdet, Lottakåren och Röda Korset. Tanken var att man skulle få träffa aktiva eller tidigare deltagare att diskutera med eller ställa frågor till. Vi lyckades bara nå Hemvärdet till den här dagen – men så trevligt det blev!

Visste ni att det finns många Hemvärnsmän i Enhörna? Det visste inte jag! Vi gästades av fyra aktiva (Kristian Sihlén, Pelle Sättberger, Anders Leijon och Patrick Lundholm) och hade en tidigare Hemvärnskock (Mats Persson) som lagade ärtsoppa vi serverade. Dessutom finns det fler hemvärnsmän som inte deltog den här dagen, de är ca 10 st i Enhörna.

Hemvärnsmännen kom med hemvärnsbil och full packning som vi fick känna på – det är inte lätt att vara hemvärnsman! Spännande och betryggande att se dem, deras utrustning och bil och veta att det är så många engagerade härute.

Utställningen finns ju kvar ett år till och till nästa sommar ska vi försöka hitta representanter även från Lottakåren och Röda Korset – Arbete pågår! /Mona

FILMVISNING

” Snickar-Lasse” Andersson firade sin 80 årsdag och hans fru Aina sin 70 årsdag i Kruthuset på Ridön, den 5 juli 2002. De firade sina födelsedagar tillsammans med cirka 200 enhörnabor.

De flesta följde med Mariefredsbåten från Ekensbergsbryggan till Ridön. Men många åkte också med egna båtar. Lasse Söderbaum och hans bror kom dit i god tid för att förbereda grillningen av en liten spädgris som skulle serveras till gästerna. Många av Lasses och Ainas familj och släktingar var tidigt där för att förbereda alla festligheter. Hannu Leima, Lasses och Ainas måg, var så förutseende att han filmade hela tillställningen.

Så här 20 år senare känns det både roligt och sorgligt att se den eftersom så många inte finns med oss idag.

Hembygdsföreningen inbjuder er som är intresserade, till en visning av ovanstående film (ca 45 min) samt en naturfilm från Enhörna (ca 45 min) filmad av Mats Arvidsson.

**Välkomna på filmvisningen i Bygdegården
söndagen den 28 januari januari kl 13.00.**

I pausen serveras kaffe med dopp. /Anne-Marie

ÄLGMULESOPPA

Receptet nedan kommer från grevinnan Signhild Aminoff (1901-1979) som bodde på Horns säteri. Signhild härstammade från Västergötland och hade många recept med sig från barndomshemmet.

Älgmulesoppa från Västergötland

Älgmulen flås, sköljes väl i flera vatten och får ligga över natten i vatten. Kokas i buljong tills den blir mjuk. Tages upp och får svalna samt skäres i fina strimlor. Buljongen redas med arrowrotmjöl och häri lägges strimlorna av älgmulen. Det är gott att ytterligare skära ner några strimlor av tryffel eller tunga i soppan. Smaksätt den med peppar, salt och något sherry.

/Britt-Mari

DET ÄR ETT BRA ÅR FÖR EKOLLON

Tiden mellan rika ollonår varierar mellan 4 och 7 år. Nu för tiden är det mest vilda djur som drar nytta av ollonen som mat. Längre tillbaka användes ollon både till människoföda och till svinmat. Ekollon innehåller ämnet tanin, vilket gör att man inte ska äta några större mängder utan att först minska innehållet av ämnet. Det finns moderna recept hur man går till väga, ollon kanske blir en kommande basföda för oss.

När jag läst i dokument från intervjuer som Barbro Sjöström gjorde under sin levnad har jag hittat en liten beskrivning om en gumma från Hammarby. Hon levde i slutet av 1800-talet och kallades för ”Surra”, var det för att hon pratade mycket månntro? I alla fall så gick hon runt och plockade ekollon som hon släpade hem säckvis. Ollonen sparade hon till vintern för att fodra sina svin. Det berättas att gumman blev förvisad till Slandö för att hon plockat hasselnötter, vilket räknades som stöld. Hon lär ha bott i en jordkula ute på ön och att hon en vinter gick genom isen och drunknade. /Britt-Mari

ÄLEBY

Äleby gård,
Öfver Enhörna, Södermanland

Äleby år 1920.

Under en kyrkvandring i våras besökte Hembygdsföreningen den gamla prästgården Äleby. Där bor idag Lars och Kristina Ingårda. Lars berättade om dess byggnader och omgivning. En av besökarna, Mats Arvidsson, intervjuade och spelade in hans berättelse senare under sommaren. Nedan finns en kort summering av berättelsen om Äleby.

I äldre tider fanns så litet av kontanta pengar att sällan någon blev avlönad med mynt. Man fick i stället en gård att bo på och att bruka för sitt uppehälle. Detta gällde såväl präster som krigare och tjänstemän. I varje socken fanns en prästgård och i våra två socknar fanns ett kyrkoherdeboställe vid Äleby i Över-Enhörna och en kaplans- eller kommunistergård vid Rävlot i Ytter-Enhörna.

Äleby är en ensamgård alltså ingen by med flera gårdar. Äle= låglänt mark, sankta områden nära sjö. Genom tiderna har den beskrivits som vackert belägen vid segelleden. Huvudbyggnaden finns med i dokument åtminstone på 1500-talet. Här finns ett par ålderdomliga flyglar som ger prägel åt gården. År 1571 skänker Hertig Karl hemmanet Källtorp till Olaus André dåvarande kyrkoherde på Äleby. Han säger sig behöva förstärkning av sina villkor därför att hans gård ligger vid en stor allmän väg. Då undrar man vilken väg då? Det var vägen över Mälarens isar och vatten från huvudstaden till Mariefred och Strängnäs. Prästgården skulle stå till förfogande med både husrum

och förtäring. Dessutom skulle pastorn/kyrkoherden kunna leva av avkastningen från gården.

Olaus Thome Angermannus var kyrkoherde här mellan åren 1615 och 1640. Sonen Ericus bosatte sig på Äleby år 1640 och tog namnet Enhörning. Han fick veta att hans vän och professor omkommit på fjärden på sin väg mellan Strängnäs och Uppsala. Ericus samlade flera män och gav sig ut på fjärden för att dragga efter vännen. De fann honom och förde honom till Uppsala. Fjärden fick efter detta namnet Prästfjärden.

År 1657 brann Äleby ner och byggdes upp igen omkring 1660. (Det är den flygeln som idag bebos av Lars och Kristina.) Då planterades vådrträdet, en ask, som fanns kvar till 2015. 1770 byggdes en ny prästgård efter modell från Italien-Frankrike. (Det stora gula huset)

Jonas Blom kyrkoherde 1773-1803 var med om att inviga den nya sockenstugan vid Klockargården. Den gamla sockenstugan låg på Äleby och den hade torvtak ända till mitten av 1900-talet men nu fått tegeltak. Den var en sammanträdeslokal och där bedrevs bl.a. konfirmationsundervisning. I källaren fanns en tiondelada. Hit levererades Prästens tiondesäd. Från tiondeladan kunde nödställda bönder få utsädes hjälp i svåra tider.

År 1849-1872 var Anders Larsson kyrkoherde och han var en mycket duktig skribent. Hans anteckningsbok hittades på Rävlots vind när den bostaden skulle säljas år 2011.

Äleby Kyrkoherde boställe före ombyggnaden år 1885.

Sykurs vid Äleby år 1919.

Inga Ekvall har sammanställt innehållet av hans anteckningar och hembygdsföreningen har låtit trycka den. Den finns till försäljning i museet.

Prästen Wicander år 1904.

Fridolf Wicander var Älebys sista kyrkoherde mellan åren 1886 och 1920. Under hans tid växte frikyrkan sig stark i Över-Enhörna och de flesta sockenbor gick inte till kyrkan. Han byggde den stora Älebyladan som förmodligen står på gamla fornlämningar.

För övrigt har Lars Ingårda utforskat omgivningarna och funnit många fornlämningar, ett naturlaltare som kan ha

Prästen Fredrik Wicander med konfirmander år 1906.

Gunborg Karlsson (Wahlstedt som gift) år 1921.

använts vid utomhusgudtjänster, en fornborg och någon slags piranläggning vid Horns brygga.

År 1918 fick Äleby elektricitet genom klockare Larssons försorg.

Det var avträdessyn år 1919 och då upphörde Äleby att vara prästgård. Då kyrkan skildes från staten övergick alla liknande prästgårdar till stiftets prästlönetillgångar.

Idag 2023 ägs Äleby av familjen Groth, Horn.

/Anne-Marie

Midsommar vid Äleby år 1924.

JULGLIMMER

Enhörnas traditionella eldfest
Juldagen kl 17.00 - 22.00 i
Körsbärlunden vid Ytterenhörna.

Har ni inte varit där?
Gör ett besök!
Ett helt unikt
skådespel.

Trädvårdsföreningen önskar alla välkomna till årets julglimmer i körsbärlunden. Kl 17 tänds mängder av marschaller och i träden hänger hundratals lyktor med levande ljus. Om vädret står oss bi utlovas ett förtrollat landskap. Bilburna besökare kan parkera vid Ytterenhörna kyrka eller vid den lilla parkeringen som finns i anslutning till Körsbärlunden.

MEDLEMSAVGIFTEN I ENHÖRNA HEMBYGDSFÖRENING

För 2024 är medlemsavgiften
150kr/200kr (enskild/familj).

Som medlem hjälper du
föreningen med drift & underhåll av
Hembygdmuseet och Husabyområdet
samt kostnader kring Hembygdsbladet,
framtagandet av skrifter, m.m.

Vi behöver uppdatera medlemsregistret.

Er adress får vi automatiskt via banken
när ni betalar via Plusgirot men vi vill
gärna ha era email-adresser.

Skriv gärna email-adressen i
meddelandefältet.

Du som betalar med Swish, skriv
gatuadress, postnummer (om du inte bor
i Enhörna) samt email i meddelandet.
Namn får vi automatiskt via banken.

ENHÖRNA HEMBYGDSFÖRENINGENS STYRELSE

Mona Elveskog, ordf.	070/214 55 01	(elveskogmona@gmail.com)
Britt-Mari Gylefors, vice ordf	070/535 84 56	(b.gylefors@telia.com)
Birgitta Wahlstedt Wulkan, kassör	073/622 21 95	(birgittawahlstedtwulkan@hotmail.com)
Silvana Lindgren Majander, sekr	076/724 41 58	(silvana.lindgren@gmail.com)
Kicki Lindqvist	070/990 40 83	(kickilindqvist1947@gmail.com)
Bengt Johansson	072/877 24 34	(iobjohansson@ekeby-ktv.net)
Juha Nyberg	070/325 99 03	(juha.nyberg@linearis.se)

Stöd oss också genom att
köpa våra skrifter, filmer och
vy-/presentkort att ge bort
som julgåvor eller presenter.
De kan köpas på museet, på
Norrlöts Handelsträdgård
eller på Destination Södertälje
(turistbyrå).

E · N · H · Ö · R · N · A

HEMBYGDSFÖRENING

Medlemsavgiften är 150/200kr/år (enskild/familj).

Pg: 23 89 45-0, ange gärna mejladr. i meddelandefältet.

Man kan även betala via Swish: 123 400 68 39.

Vid Swishbetalning måste gatuadress och postnr. anges i
meddelandefältet (om plats finns, även email).

Hembygdmuseet håller öppet söndagar under
juni - september 12.00 - 16.00.

Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka
museet vid annan tidpunkt.

Besök föreningens hemsida:

www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening

Välkommen att hyra Bygdegården

Enhörna Bygdegårdsförening vill erbjuda en mötesplats för Enhörnabor, men också andra. Bygdegården är en plats där man kan mötas både i glädje och sorg. Här kan det anordnas kalas för dop, studentfirande, födelsedagar, bröllop och begravning. Här finns också möjlighet att mötas för både större och mindre sammanträden. Det senaste året har bygdegården utrustats och upprustats ytterligare, bland annat genom tillgänglighetsanpassning med ny toalett och ramp.

Uthyrning av Bygdegården är en viktig del av föreningens verksamhet och vi försöker i möjligaste mån att tillgodose uthyrning enligt önskemål. Vi kommer därför att införa ett nytt bokningsförfarande. Vi kommer fortfarande att erbjuda endags- samt flerdagshyror. Vi kommer också att kunna hyra ut delar av en dag på ett mera flexibelt sätt än tidigare. Vi kommer dessutom att utöka vår service genom att erbjuda vissa tjänster som städning, diskning och enklare servering om så önskas.

Från och med den första november 2023 kommer bokningar att ske genom personlig direktkontakt med föreningen. Enklast är att ringa vårt telefonnummer, 070-679 43 92, då du direkt kan få besked om kostnad och om den lokal du önskar är ledig när du önskar. Du kan också skicka en bokningsförfrågan till vår mailadress: info@overenhorna.se

Om du bestämmer dig för en bokning får du uppge namn, adress och telefonnummer samt anledning till festen, behovet av utrustning, eventuella extra tjänster, osv. Därefter skickar vi en bokningsbekräftelse och en sammanställning av våra hyresvillkor. Om du accepterar så bekräftar du vårt avtal genom att betala en bokningsavgift som är 15 % av den totala hyreskostnaden. Du får också reda på hur och när du ska betala resterande hyra.

Mera detaljinformation om Bygdegården och dess utrustning hittar du under fliken "Om Bygdegården" på vår hemsida overenhorna.se, eller också ringer du och frågar.

Välkommen att boka den fina och unika Bygdegården i Enhörna!

Bygdegården vackert dukad till bröllop.

VILL DU VARA EN DEL I EN AV SVERIGES FINASTE BYGDEGÅRDAR?

Bli medlem genom att sätta in 150 kr/år/person på bankgiro 696-2526 eller enkelt med swish 1230691386

ÖVER-ENHÖRNA BYGDEGÅRDSFÖRENING

Telefon: 070-679 43 92

Mejl: info@overenhorna.se

Över-Enhörna
Bygdegårdsförening

www.overenhorna.se

STYRELSEN I ÖVER-ENHÖRNA BYGDEGÅRDSFÖRENING

Mona Elveskog, ordförande
elveskogmona@gmail.com 070-214 55 01

Anita Wennberg, vice ordf
wennberg.anita@gmail.com 070-942 16 46

Peter Cronström, sekr
peter@cronstrom.com 070-590 76 17

Thomas Therbén, kassör
thomas@therben.se 070-728 82 79

Susanne Höglund

Juha Nyberg

Johanna Bleckert

Ann Westerberg

Anette Sievers

Vi vet att de finns – men vad gör de?

För att få några svar bjuder Enhörna bygdegårdsförening under 2024 in till en serie föredrag. Vårens frågor är: Vad gör de i Riddarhuset? Vad gör ett kommunalråd? Vad gör en landshövding? Vad gör en talman?

Vi startar klockan 19.00 och tror oss vara klara cirka klockan 20.30 efter föredrag, frågestund och fika. Alla föredragshållare har personlig erfarenhet av sitt ämne. För att undvika dagspolitik har de som har innehaft politiska uppdrag sedan länge lämnat den aktiva politiken.

Vad gör de i riddarhuset?

Onsdag 21 februari klockan 19

Kvällens föredragshållare är Henrik von Vegesack I Riddarhusets salar har viktiga händelser i svensk historia utspelat sig och huset har sedan 1600-talet varit ett centrum för politik, konst, vetenskap och musik. Men vad görs där idag?

Henrik von Vegesack är friherre och efter en lång militär karriär slutade han som överste och var därefter riddarhussekreterare (vd för Riddarhuset) under sju år. Han är nu ordförande i föreningen Svenska Adelsförbundet.

Vad gör ett kommunalråd?

Torsdag 21 mars klockan 19

Kvällens föredragshållare är Benita Vikström (S). Före sin politiska karriär var Benita Vikström fackföreningsaktiv och vice ordförande i dåvarande SKTF, som 2011 bytte namn till Vision, ett av landets största fackförbund och en del av TCO.

1998 – 2010 var Benita kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd i Oxelösunds kommun. Hon har därefter haft styrelseuppdrag i bland annat Sörmlands Sparbank och Oxelösunds Hamn AB.

Full fart på loppisen både inne och ute

Loppis är populärt och det var många som tog chansen att titta förbi bygdegården den 27 augusti. Det var fullt med prylar inomhus, och även på parkeringen var det försäljning från bakluckor och trailers. Många tog säkert chansen att åka vidare till hembygdsmuseet, som stod för serveringen under höstmarknaden.

Återbrukade föremål inspirerar

Återbruk är både viktigt och roligt – att vi tar vara på det som redan har producerats i stället för att köpa nytt.

Det är en inställning som delas av

många, och när Bygdegårdsföreningen under tre dagar i oktober anordnade Hantverksdagar med återbruk besöktes utställningen av 75-80 personer. 14 utställare medverkade i evenemanget.

Det anordnades också workshops för dem som ville lära sig ett nytt hantverk och smarta tips. Ann Westerberg visade hur hon syr kuddar av slipsar. Ingegerd Kranz berättade om hur hon renoverar och färgar gamla textilier, så att de passar in i ett modernt hem. Hon väver också kuddfodral av restgarner. Och på fredagskvällen hade vi laddat

med restgarner och virknålar när Anette Sievers ledde en workshop då deltagarna fick lära sig att virka mormorsrutor. Enhörna

bygdegårdsförening ingår i Bygdegårdarnas riksförbund och under många år har vi i likhet med andra bygdegårdar runt om i Sverige anordnat kulturdagar på olika teman. I år valde vi alltså att inspirera till återbruk.

Bygdegårdsföreningen kommer att anordna fler workshops i hantverk under nästa år, så håll utkik på vår webbplats och på Facebook.

Julmarknad

Andra advent bjuds det på härlig julkänsla i Enhörna bygdegård, söndagen den 10 december klockan 12-16. Bygdegården är fylld med marknadsstånd med allt från hantverk till godsaker att ha på julbordet. Det bjuds också på grillad korv för en billig peng.

Samma eftermiddag är Hembygds museet pyntat för en gammaldags jul med adventskaffe, Ekensbergs viltslakteri är öppet och det är luciagudstjänst i Överenhörna kyrka. Se hela programmet på Hembygdsbladets första sida.

Vill du hyra ett bord på julmarknaden i Enhörna bygdegård, kontakta Johanna Svensson Bleckert: josvensson75@hotmail.com eller 070-910 12 36.

Titta på film i Enhörna bygdegård

Du vet väl om att du kan gå på bio i Enhörna! För att vi ska kunna visa så nya filmer som möjligt, och inte konkurrera med riktiga biografer, har Enhörna bygdegårdsförening en Filmklubb. Det kostar 200 kronor per år att vara medlem, och för den lilla medlemsavgiften får du titta på ungefär åtta filmer.

Nu är det bara två filmer kvar på programmet i år: Palmer, måndagen 20 november klockan 19, och julfilmen Jakten på julen, måndagen 4 december kl 19.

Boka in filmkvällarna 2024 redan nu, det är måndagar klockan 19 som gäller: 15 januari, Schindlers list, i samband med Förintelsens minnesdag. 12 februari, 4 mars och 8 april. Bioprogrammet för övriga filmer kan du se inom kort på overenhorna.se och Facebook.

Ta gärna med en strandstol eller en kudde att sitta på. Det finns läsk och popcorn till försäljning från klockan 18.30.

Förintelsens minnesdag

Vem var Raoul Wallenberg? Det får du veta mer om på Förintelsens minnesdag den 27 januari. Den infaller i år på en lördag, och vi träffas i Enhörna Bygdegård klockan 15. Vi får lyssna till Fia Nerelius från Raoul Wallenberg Academy som berättar om denna hjälte, som räddade många liv under andra världskriget.

Den 27 januari är utnämnd till den Internationella minnesdagen för förintelsens offer. Då minns vi med särskilt fokus det fruktansvärda som hände under andra världskriget, då många miljoner människor mördades av nazisterna. Homosexuella, handikappade, romer och inte minst judar föll offer för ett systematiskt, planerat och väl organiserat folk mord. Det fanns miljoner offer i detta vanvett, men också ett antal hjältar. En av dem var Raoul Wallenberg.

Han reste till Budapest och lyckades där, med hjälp av andra hjältar, rädda många tusentals liv. I krigets slutskede försvann han, bortförd av ryssar, och hördes aldrig av igen. Ingen vet med säkerhet vad som hände honom. En sak vet vi dock med säkerhet – han gjorde skillnad för många, många människor.

Fia Nerelius från Raoul Wallenberg Academy kommer att berätta om Raoul Wallenberg, hans barndom och uppväxt och vad som ledde fram till att han åkte till Budapest, under brinnande världskrig, med uppdraget att rädda så många judar som möjligt. Du får veta mer om vad han gjorde i Budapest och de få fakta som finns kring hans försvinnande.

På Förintelsens minnesdag 27 januari får vi veta mer om Raoul Wallenberg och hans hjältemodiga insats för att rädda liv.

AKTIVITETER VINTER -23 / VÅREN -24

Medlemsregistret uppdateras

Enhörna Bygdegårdsförening vore ingenting utan dig som är medlem! Vi kommer att påbörja en uppdatering av vårt medlemsregister inför 2024. Därför kommer vi att höra av oss på något sätt för att stämma av vilka som är medlemmar och om de uppgifter vi har stämmer.

Vi hoppas att du som är medlem vill fortsätta att vara det och att du som läser det här och ännu inte är medlem vill bli det.

Det kommer att bli ett spännande 2024 i föreningen med många nya och intressanta aktiviteter. Vi kommer också att införa ett antal fördelar för er som är medlemmar. Ett medlemskap ska göra skillnad, det ska ge något extra att vara med i Enhörna Bygdegårdsförening!

Bygdegårdsföreningen på Enhörnadagen

Enhörnadagen den 23 september blev en succé. Den arrangerades i Friluftsgården tillsammans med de flesta föreningar i Enhörna. Bygdegårdsföreningen visade upp bilder på bygdegården vid sitt bord och upplyste besökarna om vilken fin bygdegård vi har till uthyrning.

Johanna Bleckert, Anita Wennberg och Thomas Therbén (som inte är med på bilden) medverkade vid bygdegårdsföreningens bord.

KALENDARIUM ENHÖRNA BYGDEGÅRD

2023

Måndag	20 november kl 19	Film
Måndag	4 december kl 19	Julfilm
Söndag	10 december kl 12-16	Julmarknad

2024

Måndag	15 januari kl 19	Film
	- Schindlers list	
Lördag	27 januari kl 15	Minnesdag
	- Vem var Raoul Wallenberg?	
Söndag	28 januari kl 13	Filmvisning
	- Film från Kruthuset om firandet av "Snickar-Lasse" 80 år och hustrun Aina 70 år	
Måndag	12 februari kl 19	Film
Onsdag	21 februari kl 19	Föredrag
	- Vad gör de i Riddarhuset? Henrik von Vegesack	
Måndag	4 mars kl 19	Film
Torsdag	21 mars kl 19	Föredrag
	- Vad gör ett kommunalråd? Benita Vikström	
Måndag	8 april kl 19	Film
Onsdag	17 april kl 19	Föredrag
	- Vad gör en landshövding? Bo Könberg	
Torsdag	16 maj kl 19	Föredrag
	- Vad gör en talman? Björn von Sydow	

Fler programpunkter kommer under våren 2024! Håll utkik efter mer information om våra aktiviteter på Facebook och vår webbplats.